

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ กลุ่มพัฒนาการศึกษา โทร/โทรสาร ๐ ๕๓๗๑ ๙๙๑๖

ที่ ศธ ๐๒๕๓.๔/๒๒๕

วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติคู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่

เรียน ศึกษาธิการภาค ๑๖

ด้วยกลุ่มพัฒนาการศึกษา ได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสำหรับบุคลากรทางการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีส่วนรวมในพื้นที่ ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และบริบทของแต่ละพื้นที่

กลุ่มพัฒนาการศึกษา ขอเรียนว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางการปฏิบัติงานสำหรับบุคลากรทางการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีส่วนรวม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

๑. ขออนุมัติคู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่

๒. อนุญาตให้เผยแพร่คู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ บนเว็บไซต์สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ และสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ

(นายกฤษฎนันท์ แก้วคำอ้าย)

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

(นางสาวกัญญา แดนวงศ์)

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา

- อนุมัติ
๑

(นางสาวกัญญา แดนวงศ์)

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน
ศึกษาธิการภาค ๑๖

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ กลุ่มพัฒนาการศึกษา โทร/โทรสาร ๐ ๕๓๗๑ ๙๙๑๖

ที่ ศธ ๐๒๕๓.๔/๒๒๖

วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง เผยแพร่คู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่

เรียน บุคลากรสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖

ด้วยกลุ่มพัฒนาการศึกษา ได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสำหรับบุคลากรทางการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีส่วนร่วมในพื้นที่ ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และบริบทของแต่ละพื้นที่

เพื่อให้การนำคู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสามารถใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางการปฏิบัติงาน สำหรับบุคลากรทางการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีส่วนร่วม จึงขอเผยแพร่คู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่มาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(นางสารภี แตนวงศ์)

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน
ศึกษาธิการภาค ๑๖

คู่มือ

การดำเนินงานขับเคลื่อน

การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่

กลุ่มพัฒนาการศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการภาค 16

คำนำ

การพัฒนาการศึกษาปฐมวัยถือเป็นรากฐานที่สำคัญของระบบการศึกษา เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่ได้มีการเจริญเติบโตและพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ จึงจัดทำคู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ฉบับนี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสำหรับบุคลากรทางการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีส่วนร่วมในพื้นที่ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และบริบทของแต่ละพื้นที่ คู่มือเล่มนี้ประกอบด้วยสาระสำคัญเกี่ยวกับขั้นตอน แนวทาง กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงาน การติดตามและประเมินผล ตลอดจนตัวอย่างแนวปฏิบัติที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยอย่างยั่งยืน

กลุ่มพัฒนาการศึกษา
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

การดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่

หลักการและเหตุผล

๑

วัตถุประสงค์

๒

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๒

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (workflow)

๓

แผนผังลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน (Flowchart)

๔

ภาคผนวก

๕

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๒

การดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่

หลักการและเหตุผล

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคน ได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ ๓ การพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประเด็นที่ ๑๑ ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัย มีคุณภาพได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรมเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะใน ศตวรรษที่ ๒๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) เป้าหมายที่ ๔ ด้านการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ประกอบกับพระราชบัญญัติการ พัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดกลไกการทำงานในระดับชาติเพื่อจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเด็ก ปฐมวัย ให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่นใดที่เกี่ยวข้องในระดับชาติถึงระดับชุมชน และ กำหนดให้จัดให้มีและพัฒนารฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย นอกจากนั้น นโยบายรัฐบาลนางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๗ มีนโยบายส่งเสริมการเกิดและเติบโตอย่างมีคุณภาพ ของเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียม เด็กไทยทุกคนจะต้องเข้าถึงศูนย์ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐาน เมื่อเติบโตได้เรียนหนังสือ ที่เน้นการพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ส่งเสริมการปลดปล่อยศักยภาพ ทั้งด้านศิลปะ วัฒนธรรม และความสามารถทางกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและแผนปฏิบัติการ ของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จากทิศทางและนโยบายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการ ๔ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทั้งนี้จากสถานการณ์ของเด็กปฐมวัยทั่วโลกสถิติองค์การอนามัยโลกพบว่า ร้อยละ ๑๕ - ๒๐ ของเด็กทั่วโลก มีพัฒนาการที่ผิดปกติและการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าเด็กอายุน้อยกว่า ๕ ปี กว่า ๑ ใน ๔ มีปัญหาพัฒนาการล่าช้าระดับปานกลางถึงรุนแรง ด้านการเคลื่อนไหว ภาษา ความฉลาด ด้านสังคมและการปรับตัว สถานการณ์ ในประเทศไทย จากผลการสำรวจ Multiple Indicator Cluster Survey ๖ : MICS๖ ในปี ๒๕๖๕ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ องค์การยูนิเซฟ (UNICEF) ประเทศไทย สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP) และกรมอนามัย พบเด็กปฐมวัยไทย (อายุต่ำกว่า ๕ ปี) มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ ๙๒.๓ โดยมีพัฒนาการ ด้านสติปัญญาและภาษาต่ำที่สุดจากทั้ง ๔ ด้าน และจากผลการสำรวจชี้ให้เห็นว่า พัฒนาการเด็กปฐมวัยไทยมีความ เหลือมล้ำสูง เด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนจะมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ทั้งนี้ พัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นพื้นฐาน สำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เนื่องจากเด็กทุกคนเป็นผู้มีชี้อนาคตของประเทศไทย รัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการ จึงให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อน ดูแล และพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคน อย่างเสมอภาค โดยบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนแผนบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม ยึดหลักการพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวม (Holistic Development) เพื่อพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการ ๔ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา และเพิ่มพูนความสำคัญของพัฒนาการด้านตัวตน (Self - Development) และพัฒนาทักษะสมอง (Executive Function: EF) ให้เด็กรู้สึกมีคุณค่า มีความเชื่อมั่น ภูมิใจในตนเอง คิดเป็น มีเหตุมีผลและรู้จักกำกับตนเอง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ จัดทำโครงการขับเคลื่อนการ

พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ เพื่อให้ขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ มีกรอบทิศทาง เป้าหมาย การดำเนินงานที่มีความชัดเจน เป็นไปตามข้อกำหนดกฎหมาย สอดคล้องกับแนวนโยบายและแผนปฏิบัติการ ที่เกี่ยวข้อง เกิดการบูรณาการในพื้นที่อย่างเข้มแข็ง ส่งผลให้เด็กปฐมวัยทุกคนเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมี พัฒนาการสมวัย ขับเคลื่อนผ่านกลไกสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เป็นหน่วยงานหลัก ในการขับเคลื่อนดำเนินงานให้สอดคล้องตามบริบทของพื้นที่ ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจผู้บริหาร ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาปฐมวัย เชิงบูรณาการระดับจังหวัด การขยายผลงานด้านวิจัย นวัตกรรม และแนวปฏิบัติที่ดี มุ่งเน้นให้มีการสร้างความร่วมมือ และบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานของกระทรวงหลักที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อย่างเข้มแข็ง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัย (อายุ ๓ - ๖ ปี) ได้รับการพัฒนาให้มีพัฒนาการรอบด้าน สมวัย ทั้งทาง ร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา
๒. เพื่อจัดทำกรอบทิศทางและเป้าหมาย ในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ในพื้นที่ได้แบบบูรณาการ ให้สอดคล้องตามบริบทของพื้นที่

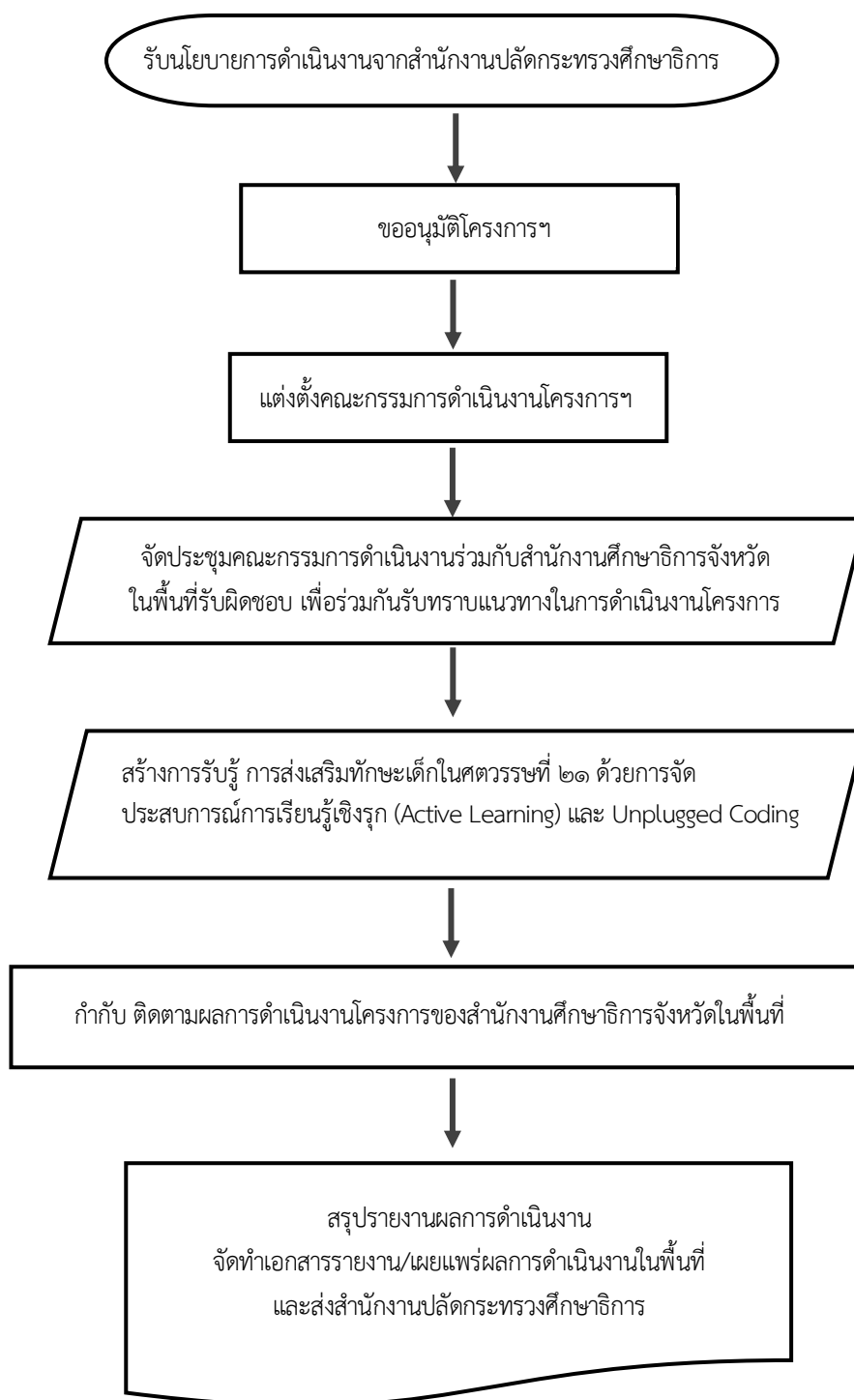
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เด็กปฐมวัย (อายุ ๓ - ๖ ปี) ทุกคน ได้รับการพัฒนาให้มีพัฒนาการรอบด้าน สมวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา
๒. สำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และเครือข่ายจัดการศึกษาปฐมวัยทุกสังกัด มีกรอบทิศทางและเป้าหมาย ในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาปฐมวัยในพื้นที่ได้แบบบูรณาการ สอดคล้องตามบริบท ของพื้นที่

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (workflow)

ลำดับที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (workflow)	มาตรฐานการปฏิบัติงาน /ระยะเวลา
๑	รับนโยบายการดำเนินงานจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ - รับหนังสือแจ้งเชิญประชุมจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยงานสารบรรณ - เสนอหนังสือแก่ผู้บังคับบัญชาเพื่อมอบหมายและอนุมัติ ผู้รับผิดชอบเข้าประชุม	ความถูกต้อง ครบถ้วน ของเอกสาร : ๕ นาที / เรื่อง
		๑๐ นาที / เรื่อง
๒	ขออนุมัติโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย เสนอผู้บังคับบัญชาลงนาม	ความถูกต้อง ครบถ้วน ของรายละเอียดข้อมูล : ๓ ชั่วโมง
๓	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฯ - จัดทำหนังสือคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ และหนังสือเชิญประชุม - เสนอผู้บังคับบัญชาลงนาม - แจ้งหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ความถูกต้อง ครบถ้วน ของเอกสาร : ๑ วัน
๔	จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อร่วมกันรับทราบแนวทางในการดำเนินงาน โครงการ - สรุปรายงานการประชุมเสนอต่อผู้บังคับบัญชาลงนาม	๑ วัน
		ความถูกต้อง ครบถ้วน ของรายละเอียดข้อมูล : ๓ ชั่วโมง
๕	สร้างการรับรู้ การส่งเสริมทักษะเด็กในศตวรรษที่ ๒๑ ด้วยการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และ Unplugged Coding - สรุปรายงานการประชุมเสนอต่อผู้บังคับบัญชาลงนาม	๑ วัน
		ความถูกต้อง ครบถ้วน ของรายละเอียดข้อมูล : ๓ ชั่วโมง
๖	กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในพื้นที่รับผิดชอบ - จัดทำหนังสือแจ้งติดตามผลการดำเนินงานฯ - เสนอผู้บังคับบัญชาลงนาม - แจ้งหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	รายไตรมาส (๔ ไตรมาส) เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ – เดือนกันยายน ๒๕๖๘
		ความถูกต้อง ครบถ้วน ของเอกสาร : ๑ วัน
๗	สรุปรายงานผลการดำเนินงาน จัดทำเอกสารรายงาน/เผยแพร่ ผลการดำเนินงานในพื้นที่ และส่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	๒ สัปดาห์

แผนผังลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน (Flowchart)

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ

การพัฒนาเด็กปฐมวัย

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึง เด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา

“การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า การดูแล การพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

“ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

“สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการหรือเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กซึ่งมีเด็กปฐมวัยอยู่ในความคุ้มครองดูแล หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน และสถาบันศาสนา ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี

(๒) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

(๓) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ครอบคลุมด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ

(๔) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

(๕) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

(๖) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๖ ให้งานของรัฐบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแล

เด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว

มาตรา ๗ บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๘ การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย

หมวด ๒

คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนแปดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐหนึ่งคนและภาคเอกชนหนึ่งคน

ให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

- (๓) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง
- (๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐
- (๔) ขาดประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด
- (๕) นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ โดยในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้นำไปปฏิบัติ

(๒) อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๔) เสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๘) กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๙) ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๑๐) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๑) ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและครูอาจารย์สามารถดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๒) ประสานงานและให้ข้อมูลแก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

(๒) กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการบูรณาการการจัดบริการในแต่ละช่วงรอยต่อของเด็กปฐมวัย

(๓) จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะกรรมการ และมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒) วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ

(๗) จัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๘) สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูล รวมทั้งติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเผยแพร่ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย

(๙) จัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย
เลขาธิการสภาการศึกษาอาจมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบ
บังคับบัญชางานการพัฒนาเด็กปฐมวัย แล้วรายงานต่อเลขาธิการสภาการศึกษาได้

หมวด ๓
แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการเสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา
ให้ความเห็นชอบและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้บังคับ คณะกรรมการ
อาจดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ โดยให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรา ๑๙ ต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลา
การใช้บังคับแผน การบริหารและพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลา
ในการดำเนินการให้ชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีแนวทางการดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) แผนงานและโครงการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการใช้
งบประมาณด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๒) การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนา
เด็กปฐมวัย รวมทั้งให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิด
ไม่ว่าในทางใด

(๕) การจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถ ศักยภาพ
และคุณธรรม

(๖) การจัดทำฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๑ เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยและปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการติดตามให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีการไม่ปฏิบัติหรือไม่ดำเนินการตามแผนดังกล่าว ให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน แล้วแต่กรณี แก้ไขหรือระงับยับยั้งการกระทำที่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากยังไม่มี การปฏิบัติหรือดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผู้ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลทราบพร้อมด้วยเหตุผล เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

หมวด ๔ การพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๓ ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๔ สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่ มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริม โภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อย หกเดือน

มาตรา ๒๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง

มาตรา ๒๗ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันที่ และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้เข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา หรือจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๐ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๑ ในระหว่างที่คณะกรรมการยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรา ๒๗ (๒) ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาใช้บังคับไปพลางก่อนจนกว่าคณะกรรมการจะได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๔ ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาเพื่อการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ดังนั้นสมควรให้เด็กเล็กซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยนั้นได้รับการคุ้มครองและดูแล มีพัฒนาการที่รอบด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทัวถึง และเสมอภาค มีการส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้